

ස්ත්‍රීතව එරෙහි
සියලු ආකාර වෙනස්කම්
පිටු දැකීමේ සම්මුතිය

මානව අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ විශ්ව ප්‍රකාශනයේ
50 වැනි සංවත්සරය නිමිත්තෙන් කොළඹ
එක්සත් ජාතීන්ගේ ප්‍රවෘත්ති කේන්ද්‍රය විසින්
පරිවර්තනය කොට ප්‍රකාශයට පත් කැරිණි

ස්ත්‍රීතව ඵරෙහි සියලු ආකාර
වෙනස්කම් පිටු දැකීමේ සම්මුතිය

මානව අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ විශ්ව ප්‍රකාශනයේ
50 වැනි සංවත්සරය නිමිත්තෙන් කොළඹ
එක්සත් ජාතීන්ගේ ප්‍රවෘත්ති කේන්ද්‍රය විසින්
පරිවර්තනය කොට ප්‍රකාශයට පත් කැරිණි.

204/202 බෞද්ධාලෝක මාවත
කොළඹ 07
1998

ගැඳුණවීම

එක්සත් ජාතීන්ගේ මහා මණ්ඩලය විසින් 1979 දී සම්මත කොට ගන්නා ලද, ස්ත්‍රීන්ට එරෙහි සියලු ආකාර වෙනස්කම් පිටු දැකීමේ සම්මුතිය ස්ත්‍රීන් පිළිබඳ අන්තර් ජාතික අයිතිවාසිකම් පනතක් ලෙස බොහෝ විට විස්තර කරනු ලැබේ. පූර්විකාවකින් සහ වගන්ති 30 කින් සමන්විත එය ස්ත්‍රීන්ට එරෙහි වෙනස්කම් යනු කවරේදැයි අර්ථ නිරූපණය කොට එබඳු වෙනස්කම් අවසන් කිරීම පිණිස වන ජාතික ක්‍රියාකාරීත්වය උදෙසා න්‍යාය පත්‍රයක් සකසයි.

සම්මුතිය ප්‍රකාර ස්ත්‍රීන්ට එරෙහි වෙනස්කම් යනු '..... ස්වකීය විවාහක තත්වය නොසලකා පුමිතිරි සමානාත්මතාව පිළිබඳ පදනමක් මත, දේශපාලන ආර්ථික, සමාජය, සංස්කෘතික, සිවිල් හෝ වෙනත් ඕනෑම ක්ෂේත්‍රයක මානව අයිතිවාසිකම් හා මූලික නිදහස, ස්ත්‍රීන් විසින් පිළිගැනීම, හුක්නි විදීම හෝ භාවිතය බාධා කිරීම හෝ නිශ්ප්‍රභ කිරීම ප්‍රතිඵලය හෝ පරමාර්ථය කොටගත් ස්ත්‍රී පුරුෂ භේදය මත පදනම් වූ කවරාකාරයක හෝ විභේදනය හෝ නිශේධනය හෝ සීමා කිරීම හෝ වන්නේය.'

රාජ්‍යයෝ, සම්මුතිය පිළිගැනීමෙන් ස්ත්‍රීන්ට එරෙහි සෑම ආකාරයකම වෙනස්කම් පිටු දැකීම පිණිස පහත සඳහන් දේ ඇතුළු පියවර මාලාවක් ගැනීමට තමන්ම කැප වන්නාහ:

- * ස්ත්‍රී පුරුෂ සමානාත්මතාව පිළිබඳ මූලධර්මය ස්වකීය නීති පද්ධතියට සංයුක්ත කිරීම, වෙනස් කම්වලට තුඩුදෙන සියලු නීති අහෝසි කිරීම සහ ස්ත්‍රීන්ට එරෙහි වෙනස්කම් තහනම් කිරීම සහ ස්ත්‍රීන්ට එරෙහි වෙනස්කම් තහනම් කිරීම පිණිස යෝග්‍ය නීති සම්මත කිරීම;
- * වෙනස්කම් කරනු ලැබීමෙන් ස්ත්‍රීන්ට නිසි ආරක්‍ෂාව සලසනු වස් විනිශ්චය සභා සහ වෙනත් රාජ්‍ය ආයතන ස්ථාපනය, සහ
- * පුද්ගලයන්, සංවිධාන හෝ ව්‍යවසායන් හෝ විසින් ස්ත්‍රීන්ට එරෙහිව කෙරෙන්නා වූ වෙනස් කම් පිටු දැකීම සහතික කිරීම.

අධ්‍යාපනය සහ සේවා නියුක්තිය මෙන්ම ඡන්දය දීම හා මැතිවරණවලට ඉදිරිපත් වීම ඇතුළුව දේශපාලන සහ සමාජ ජීවිතයෙහි සමාන ප්‍රවේශයන් හා සමාන ඉඩ ප්‍රස්ථා සහතික කිරීමෙන් ස්ත්‍රීන් සහ පුරුෂයන් අතර සමානාත්මතාව සාක්‍ෂාත් කර ගැනීම සඳහා පදනමක් සම්මුතියෙන් සැපයේ. ස්ත්‍රීන්ට ස්වකීය සියලු මානව හිමිකම් හා මූලික නිදහස හුක්නි විදීමට හැකිවන අයුරින් ව්‍යවස්ථා සම්පාදනය හා තාවකාලික විශේෂ ක්‍රියාමාර්ග ඇතුළු යෝග්‍ය සියලු ක්‍රියා මාර්ග ගැනීමට පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයෝ එකඟ වෙති.

සම්මුතිය, ස්ත්‍රීන්ගේ ප්‍රජනන අයිතිවාසිකම් තහවුරු කරන්නාවූත් පුමිතිරි කාර්ය භාරයන් සහ පවුල් සම්බන්ධතා හැඩ ගස්වන තීරණාත්මක බලවේග ලෙස සංස්කෘති සහ සම්ප්‍රදාය ඉලක්ක කර ගන්නා වූත් එකම මානව හිමිකම් ගිවිසුම

වත්තේය. එය ස්වකීය ජාතිකත්වය සහ සිය දරුවන්ගේ ජාතිකත්වය අත්කර ගැනීමට, වෙනස් කිරීමට හෝ රඳවා ගැනීමට හෝ ස්ත්‍රීන්ට ඇති අයිතිය පිළිගනී. සෑම ආකාරයකම ස්ත්‍රී වෙළෙඳාමට සහ ස්ත්‍රීන් සුරාකෑමට එරෙහිව යෝග්‍ය පියවර ගැනීමට ද පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයෝ එකඟ වෙති.

සම්මුතිය සපුරා කළ හෝ ඊට පිවිසුනා වූ හෝ රටවල් එහි එන විටී විධාන භාවිතයට නැගීමට නීතියෙන් බැඳී සිටී. ස්වකීය ගිවිසුම් වගකීම් සපුරාලීමට තමන් ගත් ක්‍රියා මාර්ග පිළිබඳව, අඩුම වශයෙන් සෑම අවුරුදු 4 කටම වරක්, ජාතික වාර්තා ඉදිරිපත් කරමටද ඔවුහු කැපවී සිටිති.

1981 සැප්තැම්බර් 03 වැනිදා ක්‍රියාත්මක වූ සම්මුතිය 1996 මැයි 31 ද වනවිට එක්සත් ජාතීන්ගේ සාමාජික රාජ්‍යයන් 152 ක් විසින් සපුරා කර තිබිණ.

ස්ත්‍රීනට එරෙහි සියලු ආකාර වෙනස්කම් පිටු දැකීමේ සම්මුතිය

තත් සම්මුතියේ පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයෝ,

එක්සත් ජාතීන්ගේ ප්‍රඥප්තිය, මූලික මානව අයිතිවාසිකම්, මනුෂ්‍යයාගේ අභිමානය සහ අගය, සහ ස්ත්‍රීන්ගේ සහ පුරුෂයන්ගේ සමාන අයිතිවාසිකම් කෙරෙහි විශ්වාසය යළි තහවුරු කර ඇති බව සටහන් කරමින්,

මානව අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ විශ්ව ප්‍රකාශනය වෙනස් ලෙස සැලකීම නොපිළිගැනීමේ මූලධර්මය තහවුරු කර ඇති බව, සියලු මනුෂ්‍යයන් අභිමානය සහ අයිතිවාසිකම් අතින් සමානව තිදහස් ව උපත ලබා ඇති අතර පුමිතිරිභාවය පිළිබඳ කිසිදු හේදයක් නැතිව ප්‍රකාශනයේ අන්තර්ගත සියලු අයිතිවාසිකම් සහ තිදහස සියලු දෙනාට හිමිවන බව, ප්‍රකාශ කර ඇති බව සටහන් කරමින්,

මානව අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ අන්තර්ජාතික සම්මුතීන්ගේ පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන් ස්ත්‍රීනට සහ පුරුෂයනට සියලු ආර්ථික සාමාජයීය සංස්කෘතික සිවිල් සහ දේශපාලන අයිතිවාසිකම් භුක්ති විඳීමේ සමාන අයිතිය සහතික කිරීමේ වගකීමෙන් බැඳී සිටින බව සටහන් කරමින්,

ස්ත්‍රීන්ගේ සහ පුරුෂයන්ගේ අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ සමානාත්මතාව ට අනුබල දෙමින් එක්සත් ජාතීන්ගේ සහ විශේෂිත ආයතනවල මෙහෙයවීමෙන් සම්පාදිත අන්තර්ජාතික සම්මුතීන් සැලකිල්ලට ගනිමින්,

ස්ත්‍රීන්ගේ සහ පුරුෂයන්ගේ අයිතිවාසිකම් වල සමානාත්මතාව තහවුරු කරමින් එක්සත් ජාතීන් සහ විශේෂිත ආයතන විසින් සම්මත කොට ගන්නා ලද යෝජනා, ප්‍රකාශන සහ තීර්දේශ සටහන් කර ගනිමින්,

කෙසේ වතුද, මෙකී විවිධ ලේඛන තිබියදී පවා ස්ත්‍රීනට එරෙහි වෙනස්කම් විශාල වශයෙන් දිගටම සිදුවීම ගැන සැලකිලිමත් වෙමින්,

ස්ත්‍රීනට එරෙහිව වෙනස්කම් කිරීම, අයිතිවාසිකම් වල සමානාත්මතාව පිළිබඳ මූලධර්මය සහ මානව අභිමානය කෙරෙහි ගෞරවය උල්ලංගනය කිරීමක් බව, පුරුෂයන් හා සමානව සිය රටෙහි දේශපාලන, සාමාජයීය, ආර්ථික හා සංස්කෘතික ජීවිතයට සහභාගි වීමට ස්ත්‍රීනට ඇති බාධාවක් බව, සමාජයේ සහ පවුලේ සෞඛ්‍යය, අභිවෘද්ධිය අඩාල කරන බව සහ තම රටේ සහ මානව සංහතියේ සේවය සඳහා ස්ත්‍රීන් සතු ශක්‍යතාවන්හි පූර්ණ සංවර්ධනයක් අත්කර ගැනීම අඩාල කරන බව සිහිපත් කරමින්,

දරිද්‍රතාව පවතින අවස්ථාවල ආහාර, සෞඛ්‍යය, අධ්‍යාපනය පුහුණුව සහ රැකියා ඉඩ ප්‍රස්ථා සහ වෙනත් අවශ්‍යතා සපුරාගැනීම සඳහා අඩුම ඉඩකඩක් ඇත්තේ ස්ත්‍රීනට බව සැලකිල්ලට ගනිමින්,

සමානාත්මතාව සහ යුක්තිය මත පදනම් වූ නව අන්තර්ජාතික ආර්ථික රටාවක් ස්ථාපනය කිරීම ස්ත්‍රීන් සහ පුරුෂයන් අතර සමානාත්මතාවට බොහෝ සෙයින් දයක වන බව ඒත්තු ගෙන,

වර්ණභේදවාදය, සෑම ආකාරයකම වර්ගවාදය, වර්ගවාදී වෙනස්කම්, යටත් විජිතවාදය, නව යටත් විජිතවාදය, විදේශීය ග්‍රහණය සහ ආධිපත්‍යය හා රාජ්‍යයන්ගේ අභ්‍යන්තර කටයුතුවලට මැදිහත් වීම තුරන් කර දැමීම ස්ත්‍රීන්ගේ සහ පුරුෂයන්ගේ අයිතිවාසිකම් පූර්ණ ලෙස හුක්කි විඳීමට අත්‍යවශ්‍ය බව අවධාරණය කරමින්,

අන්තර්ජාතික සාමය හා අරක්‍ෂාව ශක්තිමත් කිරීම, අන්තර්ජාතික නොසන්සුන්තාව සමනය කරමින්, සාමාජයීය හා ආර්ථික ක්‍රම පිළිබඳ වෙනස්කම් නොසලකා සියලු රාජ්‍යයන් අතර අන්‍යෝන්‍ය සහයෝගිතාව , දැඩි හා ඵලදායී අන්තර්ජාතික පාලනය යටතේ කෙරෙන පොදු හා පූර්ණ නිරායුධකරණය, විශේෂයෙන් න්‍යෂ්ටික නිරායුධකරණය, රටවල් අතර සම්බන්ධතාවන්හි සාධාරණත්වය සමානාත්මතාව සහ අන්‍යෝන්‍ය ප්‍රතිලාභ පිළිබඳ මූලධර්ම පිළිගැනීම සහ විදේශීය හා යටත් විජිත ආධිපත්‍යයට සහ විදේශීය ග්‍රහණයට යටත්ව සිටින ජනතාවන්ට ස්වයංකීරණය සහ ස්වාධීනත්වය සඳහා ඇති අයිතිය සාක්ෂාත් කර ගැනීම මෙන්ම ජාතික ස්වාධිපත්‍යයට හා භෞමික අඛණ්ඩතාවට ගරු කිරීම මගින් සමාජ ප්‍රගමනය හා සංවර්ධනය අභිවර්ධනය වන බවත් එහි ප්‍රතිපල ස්ත්‍රීන් හා පුරුෂයන් අතර පූර්ණ සමානාත්මතාව අත්කර ගැනීමට ඉවහල් වන බවත් සපථ කරමින්,

රටක පරිපූර්ණ සංවර්ධනය, ලෝකයේ සුභ සිද්ධිය සහ සාම ක්‍රියාදාමය උදෙසා සෑම ක්‍ෂේත්‍රයකම පිරිමින් හා සමානව ස්ත්‍රීන්ගේද උපරිම සහභාගිත්වය අවශ්‍ය බව ඒත්තු ගනිමින්,

මෙතෙක් පූර්ණ පළිගැනීමට ලක්ව නැති, පවුලේ සුභ සිද්ධිය හා සමාජයේ සංවර්ධනය උදෙසා වන ස්ත්‍රීන්ගේ මහඟු දයකත්වය, මාතෘත්වයේ සාමාජයීය වැදගත්කම සහ පවුලෙහි සහ දරුවන් හදා වඩා ගැනීමෙහි ලා මාපියන්ගේ කාර්ය භාරය සිත තබා ගනිමින්,

දරුවන් බිහි කිරීමෙහි ලා ස්ත්‍රීන්ගේ කාර්යභාරය වෙනස් ලෙස සැලකීමට පදනමක් නොවිය යුතු යයිද එහෙත් දරුවන් හදා වඩා ගැනීමෙහි ලා ස්ත්‍රීන් සහ පුරුෂයන් සේම සමස්ත සමාජයද වගකීම බෙදා ගැනීම අවශ්‍යයයිද අවබෝධ කොටගෙන,

ස්ත්‍රීන් සහ පුරුෂයන් අතර පූර්ණ සමානාත්මතාව සාක්ෂාත් කර ගැනීමට සමාජයෙහි සහ පවුලෙහි පුරුෂයන්ගේ මෙන්ම ස්ත්‍රීන්ගේ ද සාම්ප්‍රදායික කාර්යභාරයෙහි වෙනසක් අවශ්‍ය බව අවබෝධ කොට ගෙන,

ස්ත්‍රීන්ට එරෙහි වෙනස්කම් පිටු දැකීම පිළිබඳ ප්‍රකාශනයේ සඳහන් පිළිවෙත් ක්‍රියාත්මක කිරීමට අදිටන් කොටගෙන ඒ අරමුණ උදෙසා එකී වෙනස්කම්වල සියලු ආකාර ස්වරූපයන් හා ප්‍රකාශනයන් අහෝසි කිරීමට අවශ්‍ය පියවර සම්මත කොට ගැනීම පිණිස:

පහත සඳහන් අයුරු එකඟ වූහ.

- 1. කොටස
- 1. උගන්විය

තත් සම්මුතියෙහි ඇතුළත් පරමාර්ථ විෂයයෙහි "ස්ත්‍රීන්ට එරෙහි වෙනස්කම්" යන පදයෙහි අර්ථය, ස්වකීය විවාහක තත්වය නොසලකා, පුමිතිරි සමානාත්මතාව

පිළිබඳ පදනමක් මත , දේශපාලන ආර්ථික, සමාජයීය, සංස්කෘතික සිවිල් හෝ වෙනත් ඕනෑම ක්ෂේත්‍රයක මානව අයිතිවාසිකම් හා මූලික නිදහස, ස්ත්‍රීන් විසින් පිළිගැනීම, භූමිකි විදීම හෝ භාවිතය බාධා කිරීම හෝ නිශ්ප්‍රභ කිරීම ප්‍රච්ඡේදය හෝ පරමාර්ථය කොටගත් ස්ත්‍රී පුරුෂ හේදය මත පදනම් වූ කවරාකාරයක හෝ විභේදනය, නිශේධනය, හෝ සීමා කිරීම හෝ වන්නේය.

2. වගන්තිය

ස්ත්‍රීන්ට එරෙහි සියලු ආකාරයේ වෙනස්කම් හෙලා දකින පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයෝ, ස්ත්‍රීන්ට එරෙහි වෙනස්කම් පිටු දැකීමේ ප්‍රතිපත්තියක් සියලුම යෝග්‍ය මාර්ග භාවිත කරමින් සහ අප්‍රමාදව අනුගමනය කිරීමට එකඟවෙමින් ඒ අරමුණ සපුරාගනු වස් :

- (අ) ස්ත්‍රී පුරුෂ සමානාත්මතාව පිළිබඳ මූලධර්ම ස්වකීය ව්‍යවස්ථාවන්හි හෝ අදාළ වෙනත් අණපනත්වල හෝ තවමත් ඇතුළත් කැර නැත්නම් ඒවායේ ඇතුළත් කිරීමට සහ නීතිය හා වෙනත් යෝග්‍ය මාර්ග ඔස්සේ මේ මූලධර්මය ප්‍රායෝගිකව සාක්ෂාත් කැර ගැනීම සහතික කිරීමට ද;
  - (ආ) ස්ත්‍රීන්ට එරෙහි සියලු ආකාර වෙනස් කම් තහනම් කරමින්, අවශ්‍ය තත්හි සුදුසු දඬුවම් ඇතුළත් යෝග්‍ය අණපනත් සහ වෙනත් ක්‍රියා මාර්ග සම්මත කොට ගැනීමට ද;
  - (ඇ) පුරුෂයන්ට හා සමාන පදනමකින් ස්ත්‍රීන්ගේ අයිතිවාසිකම් සඳහා තෙතික ආරක්ෂාව සැලසීමට සහ නිසි බලතල සහිත ජාතික විනිශ්චය සභා සහ වෙනත් පොදු ආයතන මගින්, කවරාකාරයක හෝ වෙනස් ලෙස සැලකීමේ ක්‍රියාවකින් ස්ත්‍රීන්ට නිසි ආරක්ෂාව සැලසීම සහතික කිරීමට ද;
  - (ඈ) ස්ත්‍රීන්ට වෙනස් ලෙස සැලකීමේ කවර ක්‍රියාවක හෝ පුරුද්දක හෝ නිරතවීමෙන් වැළකී සිටීමට සහ රාජ්‍ය ආයතන සහ බලධාරීන් මෙකී නියමයට අනුකූලව ක්‍රියා කරන බව සහතික කිරීමට ද;
  - (ඉ) කවර හෝ පුද්ගලයකු සංවිධානයක් හෝ ව්‍යවසායයක් විසින් ස්ත්‍රීන්ට එරෙහි වෙනස්කම් කිරීම පිටු දැකීම සඳහා සියලු යෝග්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට ද;
  - (ඊ) ස්ත්‍රීන්ට එරෙහි වෙනස්කම් ගැබ් කොටගත් දැනට පවත්නා නීති, රෙගුලාසි වාරිත්‍ර සහ පුරුදු සංශෝධනය හෝ අවලංගු කිරීම පිණිස නීති සම්පාදනය ඇතුළු යෝග්‍ය සියලු පියවර ගැනීමට ද ;
  - (උ) ස්ත්‍රීන්ට එරෙහි වෙනස්කම්වලට තුඩුදෙන සියලු ජාතික දණ්ඩ නීති විධිවිධාන අහෝසි කිරීමට ද;
- පොරොන්දු වන්නාහ.

3 වගන්තිය

පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන් සියලු ක්ෂේත්‍රවල විශේෂයෙන් දේශපාලන, සාමාජයීය, ආර්ථික සහ සංස්කෘතික ක්ෂේත්‍රවල, පුරුෂයන් හා සමානාත්මතාව මත පදනම්ව මානව අයිතිවාසිකම් සහ මූලික නිදහස පරිහරණය හා භූමිකි විදීම තහවුරු කරනු වස් ස්ත්‍රීන්ගේ පුරුෂ සංවර්ධනය සහ ප්‍රගමනය සහතික කරනු පිණිස ව්‍යවස්ථා සම්පාදනය ඇතුළුව සියලු පියවර ගනු ඇත.

4 වගන්තිය

1. ස්ත්‍රීන් සහ පුරුෂයන් අතර තත්‍යය වූ සමානාත්මතාව කඩිනමින් ඇති කිරීම පිණිස පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන් විසින් සම්මත කොට ගනු ලබන විශේෂ ක්‍රියාමාර්ග තත් සම්මුතියේ අර්ථ නිරූපණය කොට ඇති පරිදි වෙනස් ලෙස සැලකීමක් සේ නොපිළිගැනෙනු ඇත. එසේ නමුත් එමගින් ජනිත ප්‍රතිපලයක් වශයෙන් අසමාන හෝ වෙනස් හෝ ප්‍රමිතීන් පවත්වාගෙන යාම කිසිලෙසකින් කළ නොහැකි වන්නේය : සමාන ඉඩ ප්‍රස්ථා සැලසීම පිළිබඳ අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීමෙන් අනතුරුව එකී ක්‍රියාමාර්ග නතර කළ යුතු වන්නේය.
2. මාතෘත්වය ආරක්ෂා කිරීමේ අරමුණින් තත් සම්මුතියේ ඇතුළත් ක්‍රියාමාර්ග ඇතුළුව විශේෂ ක්‍රියාමාර්ග පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන් විසින් සම්මත කොට ගැනීම වෙනස් ලෙස සැලකීමක් සේ නොපිළිගැනෙයි.

5 වගන්තිය

පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන් විසින් :

- (අ) ලිංග හේදය හෝ ස්ත්‍රීනට සහ පුරුෂයනට පැවරී ඇති විරාගත කාර්යභාරයන් හෝ අනුව එකිනෙක පාර්ශ්වයේ උසස් පහත් බව රඳ පවතී යන අදහස මත පදනම් වූ දුර්මත වාරිත්‍ර සහ වෙනත් ව්‍යවහාරයන් අහෝසි කිරීමේ අදහස ඇතිව ස්ත්‍රීන්ගේ සහ පුරුෂයන් ගේ සමාජයීය සහ සංස්කෘතික වර්ගා රටාවන් හැඩ ගැස්වීම:
- (ආ) ඇත අතීතයේ සිට සෑම කල්හිම ළමයින්ගේ මිනෑ එපාකම් ප්‍රමුඛස්ථානය ගත් බව තේරුම් ගෙන, මාතෘත්වය සමාජ කාර්යයක් බවට නිසි අවබෝධයක් සහ ස්වකීය දරුවන් හදවඩා ගැනීම හා සංවර්ධනය ස්ත්‍රීන්ගේ හා පුරුෂයින්ගේ පොදු වගකීමක් බවට පිළිගැනීම පවුල් අධ්‍යාපනයෙහි ඇතුළත් වන බව සහතික කිරීම:
සඳහා යෝග්‍ය සියලු පියවර ගනු ඇත.

6 වගන්තිය

පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන් , සෑම ආකාරයකම ස්ත්‍රී වෙළෙඳුම් සහ ස්ත්‍රීන් ගණිකා වෘත්තියේ යෙදවීමෙන් වාසි ලැබීම මර්දනය කරනු පිණිස ව්‍යාවස්ථා සම්පාදනය ඇතුළු යෝග්‍ය සියලු පියවර ගනු ඇත.

II. කොටස

7 වගන්තිය

පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන් රටේ දේශපාලන සහ ජන ජීවිතයෙහි ස්ත්‍රීනට එරෙහි වෙනස්කම් පිටු දැකීමට යෝග්‍ය සියලු පියවරගනු ඇති අතර විශේෂයෙන්, පුරුෂයන් හා සමානව ස්ත්‍රීනටද :

- (අ) සියලු ඡන්ද විමසීම්වල දී සහ ජනමත විචාරණවල දී ඡන්දය ප්‍රකාශ කිරීමට සහ ජනතා ඡන්දයෙන් නියෝජිතයන් තෝරා ගන්නා ආයතනවලට තේරී පත්වීමට;
- (ආ) රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනයෙ හි සහ ක්‍රියාත්මක කිරීමෙහි ලා සහභාගි වීමට රාජ්‍ය නිලතල හෙබැවීමට, රාජ්‍ය පාලනයේ සියලු මට්ටම් වල පොදු කාර්යයන්හි නිරතවීමට;

(ඇ) රටේ දේශපාලන සහ ජනජීවිතයට සම්බන්ධ රාජ්‍ය නොවන සංවිධානවලට හා සංගම්වලට සහභාගිවීමට; සමාන අයිතිවාසිකම් සහතික කරනු ඇත..

8. චගන්තිය.

පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන්, පුරුෂයන් හා සමානව සහ කිසිදු වෙනස්කමකින් තොරව ස්ත්‍රීන්ට අන්තර්ජාතික තලයෙහි ස්වකීය ආණ්ඩු නියෝජනය කිරීමේ සහ අන්තර්ජාතික සංවිධානවල ක්‍රියාකාරිත්වයට සහභාගිවීමේ අවස්ථාව සහතික කරනු පිණිස යෝග්‍ය සියලු ක්‍රියාමාර්ග ගනු ඇත.

9 චගන්තිය

1 පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන්, ස්ත්‍රීන්ට ස්වකීය ජාතිකත්වය අත්කර ගැනීමේ වෙනස් කිරීමේ හෝ රඳවා ගැනීමේ ලා පුරුෂයන්ට හා සමාන අයිතිවාසිකම් ප්‍රදානය කළයුතු වන්නේය. විශේෂයෙන් විදේශිකයකු හා විවාහවීම නිසා හෝ විවාහයේදී ස්වාමීපුරුෂයා විසින් ජාතිකත්වය වෙනස්කිරීම නිසා හෝ භාර්යාවගේ ජාතිකත්වය ඉබේම වෙනස් වීමක් හෝ ඇයට රටවැසි භාවය අහිමිවීමක් හෝ ස්වාමී පුරුෂයාගේ ජාතිකත්වය බලහත්කාරයෙන් ඇය වෙත පැවරීමක් හෝ සිදුනොවන බව රාජ්‍යයන් විසින් සහතික කළ යුත්තේය.

2. පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන්, ස්වකීය දරුවන්ගේ ජාතිකත්වය සම්බන්ධයෙන් පුරුෂයන්ට හා සමාන අයිතිවාසිකම් ස්ත්‍රීන්ට ප්‍රදානය කළයුතු වන්නේය.

III කොටස

10 චගන්තිය

පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන්, ස්ත්‍රී පුරුෂ සමානාත්මතාව පිළිබඳ පදනම මත අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයේ ස්ත්‍රීන්ට, පිරිමින්ට සමාන අයිතිවාසිකම් තහවුරු කරනු පිණිස ස්ත්‍රීන්ට එරෙහි වෙනස්කම් පිටු දැකීමට අවශ්‍ය සියලු යෝග්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගනු ඇත්තේය; විශේෂයෙන්ම.

(අ) රැකියා සහ වෘත්තීය මාර්ගෝපදේශනය, අධ්‍යයන කාර්යයන්ට ප්‍රවිශ්ටවීම සහ තගරබඳ මෙන්ම ගම්බඳ සියලු වර්ගවල අධ්‍යාපන ආයතනයන් හි ඩිප්ලෝමා ලබාගැනීම සඳහා සමාන පහසුකම් : මේ සාමානාත්මතාව පෙර පාසල්, සාමාන්‍ය, තාක්ෂණික, වෘත්තීය ප්‍රවීණතා සහ උසස් තාක්ෂණික අධ්‍යාපනය සඳහා මෙන්ම සෑම ආකාරයකම වෘත්තීය පුහුණුව සඳහා ද සහතික කළයුතු වන්නේය;

(ආ) එකම විෂයමාලාවන්ට, එකම විභාගවලට පෙනී සිටීම, එකම මට්ටමේ සුදුසුකම් සහිත ආචාර්ය මණ්ඩලවල සේවාව ලබාගැනීම සහ එකම තත්වයේ පාසල් ගොඩනැගිලි හා උපකරණ ප්‍රයෝජනයට ගැනීම;

(ඇ) මිශ්‍ර අධ්‍යාපනය සහ අදාල අරමුණ සපුරා ගැනීමට ඉවහල් වන වෙනත් ආකාර වල අධ්‍යාපනය දිරිගැන්වීමෙන් සහ පාඨ ග්‍රන්ථ සහ පාසල් වැඩ සටහන් සංශෝධනය කිරීමෙන් සහ ඉගැන්වීමේ ක්‍රම සකසා, ගැනීමෙන් ස්ත්‍රීන්ගේ සහ පුරුෂයන්ගේ කාර්යභාරයන් පිළිබඳව ඕනෑම විරාගත සංකල්පයක් සියලු මට්ටම්වල සහ සියලු ආකාරවල අධ්‍යාපනයෙන් පිටු දැකීම;

(ඈ) ශිෂ්‍යත්ව සහ වෙනත් අධ්‍යයන දීමනා ලබාගැනීමේ සමාන ඉඩ ප්‍රස්ථා;

(ඉ) වැඩිහිටි සහ කාර්ය නියුක්ත සාක්ෂරතා වැඩ සටහන් ඇතුළුව, විශේෂයෙන්

ස්ත්‍රීන් හා පුරුෂයන් අතර අධ්‍යාපනයෙහි පවත්නා පරතරය, හැකි අඩුම කාලයක් ඇතුළත අඩු කිරීම අරමුණ කොටගත් අඛණ්ඩ අධ්‍යාපන වැඩ සටහන් වලට පිවිසීමේ සමාන ඉඩ ප්‍රස්ථා:

- (3) ශිෂ්‍යාවන් පාසල් හැරයාමේ අනුපාතය අඩු කිරීම සහ නියමිත කාලයට පෙර පාසල් හැරගිය ගැහැණු ළමයින් සහ ස්ත්‍රීන් සඳහා වැඩ සටහන් සංවිධානය;
- (උ) ක්‍රීඩා වැඩ සටහන් සහ ශාරීරික අධ්‍යාපනයට ක්‍රියාකාරීව සහභාගිවීමේ සමාන ඉඩ ප්‍රස්ථා;
- (ඌ) පවුල් සැලසුම් කිරීම පිළිබඳව තොරතුරු සහ උපදෙස් ඇතුළුව පවුල් සෞඛ්‍යය හා සුභසාධනය සහතිකිරීමට ඉවහල් වන සුවිශේෂ අධ්‍යාපනික තොරතුරු ලබා ගැනීමේ අවස්ථාව සැලසීම; සඳහා අවශ්‍ය පියවර ගනු ඇත්තේය.

11 නගනිය

1. පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන්, ස්ත්‍රී පුරුෂ සමානාත්මතාව පිළිබඳ පදනම මත, සේවා නියුක්ති ක්‍ෂේත්‍රයෙහි ස්ත්‍රීන්ට එරෙහි වෙනස්කම් පිටු දැකීම පිණිස, එකම අයිතිවාසිකම්, විශේෂයෙන් :
  - (අ) සියලු මනුෂ්‍යයන් සතු පැහැර ගත නොහැකි අයිතියක් ලෙස වැඩ කිරීමට ඇති අයිතිය;
  - (ආ) සේවා නියුක්තිය සඳහා තෝරා ගැනීමේදී එකම නිර්ණායක භාවිතය ඇතුළුව එකම රැකියා ඉඩ ප්‍රස්ථා සඳහා ඇති අයිතිය;
  - (ඇ) වෘත්තීය හෝ රැකියාව හෝ නිදහසේ තෝරා ගැනීමට ඇති අයිතිය , උසස්වීම්, රැකියාවේ සුරක්ෂිත භාවය සහ සියලු ප්‍රතිලාභ සහ සේවා කොන්දේසි සඳහා ඇති අයිතිය සහ ආධුනිකත්ව පුහුණුව, උසස් වෘත්තීය පුහුණුව සහ පුනරාවර්තන පුහුණුව ඇතුළුව වෘත්තීය පුහුණුව ලැබීමට සහ පවත්වා ගැනීමට ඇති අයිතිය;
  - (ඈ) ප්‍රතිලාභ ඇතුළුව සමාන වේතන ලැබීමට, සමාන වටිනාකම් සහිත වැඩ සම්බන්ධයෙන් සමානව සලකනු ලැබීමට මෙන්ම සේවා තත්වය අගයීමේදී සමානව සලකනු ලැබීමට ඇති අයිතිය;
  - (ඉ) විශේෂයෙන් විශ්‍රාම යාමේදී, රැකියා විරහිත භාවයට, රෝගී භාවයට, ආබාධිත තත්වයට මහලුවියට සහ වෙනත් දුබලතාවනට පත්වීමේ දී සමාජ ආරක්ෂණයට ඇති අයිතිය මෙන්ම වැටුප් සහිත නිවාඩු සඳහා ඇති අයිතිය;
  - (ඊ) පුජනන කාර්යයෙහිලා ආරක්ෂාව ඇතුළුව සෞඛ්‍ය ආරක්ෂාවට සහ සේවා තත්වයන්හි සුරක්ෂිතභාවය සඳහා ඇති අයිතිය : සහතික කිරීම පිණිස යෝග්‍ය සියලු ක්‍රියාමාර්ග ගනු ඇත්තේය.
2. විවාහය හෝ මාතෘත්වය හෝ පදනම් කොටගෙන ස්ත්‍රීන්ට එරෙහිව කරන වෙනස්කම් වළක්වාලීම පිණිස සහ වැඩ කිරීමට ඔවුන්ට ඇති ඵලදායී අයිතිය සහතික කරනුවස්, පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන්;
  - (අ) ගර්භනී භාවය හෝ ප්‍රසූත නිවාඩු හෝ හේතුකොට ගෙන සේවයෙන් පහ කිරීම සහ විවාහක තත්වය පදනම් කොටගෙන සේවයෙන් පහ කිරීමේ දී වෙනස් ලෙස සැලකීම, දඩුවම් පැමිණවීමට යටත්ව තහනම් කිරීමට;

(ආ) කලින් කළ රැකියාව, ජ්‍යෙෂ්ඨත්වය හෝ සමාජ ප්‍රතිලාභ හෝ අභිමිච්චිකා නොමැතිව වැටුප් හෝ ඒ හා සමාන සමාජ ප්‍රතිලාභ හෝ සහිත ප්‍රසූත නිවාඩු ක්‍රම හඳුන්වා දීමට;

(ඇ) පවුලේ වගකීම් සේවා ස්ථානයේ වගකීම් සමග බද්ධ කිරීමට දෙමාපියනට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍ය උපකාරක සමාජ සේවා සම්පාදනය සහ විශේෂයෙන් දරුවන් රැකබලා ගැනීමේ පහසුකම් ජාලයක් ස්ථාපනය සහ සංවර්ධනය මගින් ජන ජීවිතයට සහභාගිවීම දිරිගැන්වීමට;

(ඈ) ගර්භනී සමයෙහි ස්ත්‍රීනට භානිකර වේ යයි සනාථ වී ඇති සේවා කාර්යයන් හි නිරතවන විට ඔවුනට විශේෂ ආරක්‍ෂාව සැලසීමට; යෝග්‍ය සියලු ක්‍රියාමාර්ග ගනු ඇත්තේය.

3. මේ වගන්තියෙන් ආවරණය වන කරුණු හා සම්බන්ධව ආරක්‍ෂාකාරී අණපනත්, විද්‍යාත්මක හා තාක්ෂණික ව්‍යුහය මත පදනම්ව කලින් කලට සමාලෝචනය කිරීම සහ අවශ්‍යතාව අනුව සංශෝධනය නිශේධනය හෝ දීර්ඝ කිරීම හෝ කළයුතු වන්නේය.

12 වගන්තිය

1. පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන්, පවුල් සැලසුම් කිරීම සම්බන්ධ සේවාවන් ඇතුළුව සෞඛ්‍ය සේවා පහසුකම් ලබා ගැනීම, ස්ත්‍රී පුරුෂ සමානාත්මතාව පිළිබඳ පදනම මත, සහතික කරනු පිණිස සෞඛ්‍ය සේවා ක්‍ෂේත්‍රයෙහි ස්ත්‍රීනට එරෙහි වෙනස්කම් පිටු දැකීමට යෝග්‍ය සියලු ක්‍රියාමාර්ග ගනු ඇත්තේය.

2. පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන්, මේ වගන්තියේ පළමුවැනි ඡේදයේ විධි විධාන නොසලකා ගර්භනී සමය, දරු ප්‍රසූතිය සහ පශ්චාත් ප්‍රසූති සමය සම්බන්ධ යෝග්‍ය සේවාවන් සහ අවශ්‍ය තත්වයන්දී නොමිලයේ සේවාවන් සහතික කිරීමත් ගර්භනී සහ කිරිදෙන කාලවලදී ප්‍රමාණවත් පෝෂණය සහතික කිරීමත් කළයුතු වන්නේය.

13 වගන්තිය

පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන්, ස්ත්‍රී පුරුෂ සමානාත්මතාව පිළිබඳ පදනම මත, ආර්ථික සමාජයීය ජීවිතයේ ස්ත්‍රීනට එරෙහි වෙනස්කම් පිටුදැකීම පිණිස, එකම අයිතිවාසිකම්, විශේෂයෙන් :

(අ) පවුල් ප්‍රතිලාභ සඳහා ඇති අයිතිය;

(ආ) බැංකු ණය, උකස් කර සහ වෙනත් ආකාරවල මූල්‍ය ණය පහසුකම් සඳහා ඇති අයිතිය ;

(ඇ) විවේක සුව විදීමට , ක්‍රීඩාවලට සහ සංස්කෘතික ජීවිතයේ වෙනත් අංශවලට සහභාගි වීමට ඇති අයිතිය, සහතික කරනු වස් යෝග්‍ය සියලු පියවර ගනු ඇත්තේය.

14 වගන්තිය

1. පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන්, ගම්බඳ ස්ත්‍රීන් මුහුණ පාන විශේෂ ගැටළු සහ ආර්ථිකයෙහි මුදල් වටිනාකම් ගණන් නොබැලෙන අංශවල ඔවුන්ගේ සේවාව ඇතුළුව ස්වකීය පවුල්වල ආර්ථික පැවැත්ම අරභයා ගම්බඳ ස්ත්‍රීන් විසින්

ඉටු කැරෙන වැදගත් කාර්යභාරය සැලකිල්ලට ගෙන තත් සම්මුතියේ ඇතුළත් විධි විධාන ගම්බද ප්‍රදේශවල ස්ත්‍රීන්ට වලංගුවීම සහතික කරනු වස් යෝග්‍ය සියලු ක්‍රියාමාර්ග ගනු ඇත්තේය.

2. පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන් , ස්ත්‍රී පුරුෂ සමානාත්මතාව පිළිබඳ පදනම මත, ගම්බද ස්ත්‍රීන් ග්‍රාමීය සංවර්ධනයට සහභාගිවීම සහ ඉන් ප්‍රතිලාභ ලැබීම සහතික කරනු වස් ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල ස්ත්‍රීන්ට එරෙහි වෙනස් කම් පිටු දැකීම පිණිස යෝග්‍ය නිසි ක්‍රියාමාර්ග ගන්නා අතර විශේෂයෙන් එබඳු ස්ත්‍රීන්ට :
    - (අ) සියලු මට්ටම්වල සංවර්ධන සැලසුම් විභාග කොට දැක්වීමේ දී සහ ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී සහභාගි වීමට;
    - (ආ) පවුල් සැලසුම් සේවා තොරතුරු සහ උපදේශනය ඇතුළුව ප්‍රමාණවත් සෞඛ්‍ය පහසුකම් ලැබීමට ;
    - (ඇ) සමාජ ආරක්‍ෂණ වැඩ සටහන් වලින් සෘජුවම ප්‍රතිලාභ ලැබීමට;
    - (ඈ) කාර්ය නියුක්ත සාක්‍ෂරතාවට අදාල දේ ඇතුළුව විධිමත් සහ නොවිධිමත් සෑම ආකාරයකම පුහුණුව සහ අධ්‍යාපනය ලැබීමට මෙන්ම, අනෙකුත් දේ අතර , ස්වකීය තාක්‍ෂණික ප්‍රවීණතාව වර්ධනය කරගනු පිණිස සියලු ප්‍රජා සහ ව්‍යාප්ති සේවාවන් ගේ ප්‍රතිලාභ ලැබීමට;
    - (ඉ) රැකියාව හෝ ස්වයං රැකියාව හෝ මගින් ආර්ථික ඉඩ ප්‍රස්ථා සමානව හිමිකර ගැනීම පිණිස ස්ව උපකාර කණ්ඩායම් සහ සමුපකාර සේවා සංවිධානයට;
    - (ඊ) සියලු ප්‍රජා ක්‍රියාකාරීම්වලට සහභාගිවීමට;
    - (උ) කෘෂිකාර්මික ණය, අලෙවි පහසුකම්, යෝග්‍ය තාක්‍ෂණය ලබාගැනීමට සහ ඉඩම් සහ ගොවි ප්‍රතිසංස්කරණ වලදී මෙන්ම ජනපද ව්‍යාපාරවලදී ද සමානව සලකනු ලැබීමට;
    - (ඌ) විශේෂයෙන් නිවාස, සනීපාරක්‍ෂාව, විදුලි බලය සහ ජලසම්පාදනය, ප්‍රවාහනය සහ පණිවිඩ හුවමාරුව සම්බන්ධයෙන් ප්‍රමාණවත් ජීවන පහසුකම් භුක්ති විඳීමට;
- ඇති අයිතිය සහතික කළයුතු වන්නේය.

IV කොටස

15 වගන්තිය

1. පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන්, නීතිය හමුවෙහි ස්ත්‍රීන්ට පුරුෂයන් හා සම තත්වය ප්‍රදනය කරනු ඇත්තේය.
2. පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන් සිවිල් කටයුතු සම්බන්ධයෙන් පුරුෂයන් හා හැම අතින්ම සමාන වූ නීතිමය බලය සහ එකී බලය පරිහරණය සඳහා ස්ත්‍රීන්ට සම අවස්ථා සැලසිය යුත්තේය. විශේෂයෙන් කොන්ත්‍රාත් ගිවිස ගැනීමේ සහ දේපල පාලනය කිරීමේ සම අයිතිවාසිකම් දියයුතු වන අතර උසාවි සහ විනිශ්චය සභාවල ක්‍රියා පටිපාටියෙහි සියලු අවස්ථාවලදී සමානව සැලකිය යුතු වන්නේය.
3. පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයෝ ස්ත්‍රීන්ගේ තෛතික බලය සීමා කිරීමට තුඩු දෙන තෛතික ප්‍රතිවිපාකයක් සහිත සියලුම ගිවිසුම් සහ කවරාකාරයක හෝ සියලුම පෞද්ගලික ලේඛන අවලංගු හා නිශ්ක්‍රීය සේ සැලකීමට එකඟ වන්නාහ.

4. පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන්, පුද්ගලයන්ගේ ගමන් බිමන් සහ ස්වකීය නිවසක තෝරා ගැනීමේ නිදහස සම්බන්ධ නීතිය විෂයයෙහි ස්ථීරතාව සහ පුරුෂයන්ට එකම අයිතිවාසිකම් ප්‍රදානය කරනු ඇත්තේය.

16 වගන්තිය

1. පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන්, විවාහය සහ පවුල් සම්බන්ධතා වලට අදාළ සියලු කාර්යයන් හි දී ස්ථීරතාව එරෙහි වෙනස්කම් පිටු දැකීම පිණිස සහ විශේෂයෙන් ස්ත්‍රී පුරුෂ සමානාත්මතාව පිළිබඳ පදනම මත:

- (අ) විවාහයට ඇතුළත් වීමේ සමාන අයිතිය;
- (ආ) නිදහසේ සහකරුවකු තෝරා ගැනීමේ සහ ඔවුනොවුන්ගේ නිදහස් සහ පූර්ණ කැමැත්ත ඇතිව පමණක් විවාහයට ඇතුළත්වීමේ අයිතිය;
- (ඇ) විවාහයේ දී සහ විවාහය අවලංගු කිරීමේ දී සමාන අයිතිවාසිකම් සහ වගකීම්;
- ඈ) විවාහක අවිවාහක භාවය නොසලකා, ස්වකීය දරුවන් හා සම්බන්ධ කටයුතුවල දී දෙමාපියන් වශයෙන්, සෑමවිටම දරුවන්ගේ ඕනෑම ඵපාකම්වලට ඉහළම ප්‍රමුඛත්වය ඇතිව, සමාන අයිතිවාසිකම් සහ වගකීම්;
- (ඉ) දරුවන්ගේ සංඛ්‍යාව සහ දරුවන් අතර පරතරය නිදහසේ සහ වගකීමෙන් යුතුව තීරණය කිරීමේ සම අයිතිය සහ එකී අයිතිය පරිහරණය සඳහා ඉවහල් වන තොරතුරු අධ්‍යාපනය සහ වෙනත් ක්‍රම අත්කර ගැනීම;
- (ඊ) දරුවන්ගේ ආරක්‍ෂාව පිළිබඳ වගකීම, කැපකරු තත්වය, භාරකාරත්වය සහ ඔවුන් රැකබලා ගැනීම සම්බන්ධයෙන් හෝ මෙකී සංකල්ප ජාතික අණපනත් වල ඇතුළත්ව ඇතිවිට එකී ආයතන සම්බන්ධයෙන් සෑම විටම දරුවන්ගේ ඕනෑම ඵපාකම්වලට ඉහළම ප්‍රමුඛත්වය ඇතිව සමාන අයිතිය සහ වගකීම්;
- (උ) පවුල් නාමයක් වෘත්තියක් සහ රැකියාවක් තෝරා ගැනීමේ අයිතිය ඇතුළුව ස්වාමී පුරුෂයා සහ භාර්යාව වශයෙන් සමාන පෞද්ගලික අයිතිවාසිකම්;
- (ඌ) නොමිලයේ හෝ වටිනාකම ගෙවීමෙන් දේපල හිමිකාරත්වය අත්කර ගැනීම, කළමනාකරණය, පරිපාලනය භුක්ති විඳීම සහ විකිණීම සම්බන්ධයෙන් කලත්‍රයන් දෙදෙනාට සමාන අයිතිවාසිකම්; සහතික කිරීමට යෝග්‍ය සියලු ක්‍රියාමාර්ග ගනු ඇත්තේය.

2. දරුවකුගේ විවාහ ගිවිස ගැනීම හා විවාහය අරභයා නීතිමය බලයක් නොමැත්තේය. විවාහය සඳහා අවම වයසක් නිශ්චය කිරීමට සහ නිල රෙජිස්ට්‍රාර් කාර්යාලයකදී විවාහය ලියාපදිංචි කිරීම අනිවාර්ය කිරීමටත් නීති සම්පාදනය ඇතුළුව අවශ්‍ය සියලු පියවර ගත යුත්තේය.

V වන කොටස

17 වගන්තිය.

1. තත් සම්මුතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ප්‍රගතිය සලකා බැලීම සඳහා, සම්මුතිය ක්‍රියාත්මක වන අවස්ථාවේදී, උසස් සඳ්වර්යාවෙන් යුත්, සම්මුතියෙන්

ආචරණය වන ඛේත්‍රයේ නිපුණත්වයක් සහිත විශේෂඥයන් දහ අට දෙනෙකුගෙන්ද 35 වැනි පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යය සම්මුතිය සපුරා කිරීමෙන් හෝ පිළිගැනීමෙන් හෝ අනතුරුව 23 දෙනෙකුගෙන්ද සෑදීමෙන් ස්ත්‍රීන්ට එරෙහි වෙනස්කම් පිටු දැකීමේ කමිටුවක් (මින්මතු කමිටුව යයි හැඳින්වෙන) ස්ථාපනය කළ යුත්තේය. පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන්, සමාන භූගෝලීය ව්‍යාප්තිය සහ සහායත්වයේ විවිධ ධාරාවන් මෙන්ම ප්‍රධාන නීති පද්ධතීන්ද නියෝජනය වීම සලකා බලමින් සිය ජාතිකයන් අතරින් විශේෂඥයන් තෝරාගත යුතු අතර ඔවුහු සිය පෞද්ගලික මට්ටමින් සේවය කළ යුත්තාහ.

2. පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන් විසින් නම් කැරෙන පුද්ගලයන්ගේ ලේඛනයකින් රහසිගත ඡන්දයෙන් කමිටුවේ සාමාජිකයන් තෝරා ගත යුතුය. සෑම පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයකට ම තම ජාතිකයන් අතරින් එක් පුද්ගලයකු නම් කළ හැකිය.
3. තත් සම්මුතිය ක්‍රියාත්මක වීම ආරම්භ වූ දින සිට හය මසකට පසුව ප්‍රථම ඡන්ද විමසීම පැවැත්වෙනු ඇත. ඡන්ද විමසීම සිදු කෙරෙන දිනට අවම වශයෙන් තුන් මසකට පෙර එක්සත් ජාතීන්ගේ මහ ලේකම්වරයා විසින් පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන් වෙත යැවෙන ලිපියකින් දෙමසක් ඇතුළත නාම යෝජනා ඉදිරිපත් කරන ලෙස ඇරයුම් කළ යුත්තේය. මහ ලේකම්වරයා, නම් යෝජනා කරනු ලැබුවන්ගේ ලෙඛනයක්, එසේ නම් යෝජනා කළ රාජ්‍ය පාර්ශ්වයන් ද පෙන්නුම් කරමින්, අකාරාදිය අනුව පිළියෙල කොට පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන් වෙත ඉදිරිපත් කළ යුත්තේය.
4. මහ ලේකම්වරයාගේ කැඳවීමෙන් එක්සත් ජාතීන්ගේ මූලස්ථානයෙහි පැවැත්වෙන පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන්ගේ රැස්වීමක දී කමිටුවේ සාමාජිකයන් තේරීම සිදු කෙරෙනු ඇත. ගණ පුරණය සඳහා පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන් ගෙන් තුනෙන් දෙකක සහභාගිත්වය අවශ්‍ය ය. එකී රැස්වීමේ දී කමිටුවට තෝරාගනු ලබන පුද්ගලයන් වන්නේ රැස්වීමට සහභාගි වී ඡන්දය ප්‍රකාශ කරන පාර්ශ්වකාර රාජ්‍ය නියෝජිතයන්ගේ ඡන්දයෙන් වැඩිම ඡන්ද සංඛ්‍යාව සහ නිශ්චිත බහුතරයක් ලබා ගන්නා නාම යෝජිතයන්ය.
5. කමිටුවේ සාමාජිකයන් සිවු අවුරුදු කාල සීමාවක් සඳහා තෝරාගනු ඇත. එසේ වුවද ප්‍රථම ඡන්ද විමසීමේ දී තෝරා ගැනෙන සාමාජිකයන් 9 දෙනෙකුගේ නිල කාලය අවුරුදු දෙකක් අවසානයේ නිමවෙයි ; ප්‍රථම ඡන්ද විමසීම අවසාන වූ වහාම කමිටුවේ සභාපති වරයා විසින් කුසපත් ඇදීමෙන් මේ සාමාජිකයෝ 9 දෙනා තෝරා ගැනෙති.
6. කමිටුවේ අතිරේක සාමාජිකයන් 5 දෙනා ඡන්දයෙන් තෝරා ගැනීම, 35 වැනි සපුරා කිරීමෙන් හෝ පිළිගැනීමෙන් හෝ අනතුරුව, මේ වගන්තියේ 2, 3, සහ 4 ඡේදවල සඳහන් විධිවිධාන ප්‍රකාර සිදුකළ යුත්තේය. මේ අවස්ථාවේදී තෝරා ගැනෙන අතිරේක සාමාජිකයන්ගෙන් දෙදෙනෙකුගේ නිල කාලය අවුරුදු දෙකක් අවසානයේ නිමවන අතර එකී සාමාජිකයෝ දෙදෙනා කමිටුවේ සභාපතිවරයා විසින් කුසපත් ඇදීමෙන් නම් කෙරෙති.
7. අනියම් පුරප්පාඩු පිරවීම සඳහා, කමිටුවේ සාමාජිකයකු ලෙස ක්‍රියා කිරීම අවසන් කළ විශේෂඥයා අයත් පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යය කමිටුවේ අනුමතියට යටත්ව, සිය ජාතිකයන් අතරින් වෙනත් විශේෂඥයකු නම් කළ යුතුය.

- 8 කමිටුවේ වගකීම්භාරයේ වැදගත්කම සැලකිල්ලට ගෙන මහා මණ්ඩලය විසින් නිර්ණය කැරෙන නියමයන් සහ කොන්දේසි ප්‍රකාර, මහා මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ඇතිව කමිටුවේ සාමාජිකයන්ට එක්සත් ජාතීන්ගේ සම්පත්වලින් වෙනත ගෙවිය යුත්තේය.
9. තත් සම්මුතිය යටතේ කමිටුවේ කාර්යයන් පලදායී ලෙස ඉටු කිරීම සඳහා අවශ්‍ය කාර්ය මණ්ඩල සහ පහසුකම් එක්සත් ජාතීන්ගේ මහ ලෙක්චරයාවිසින් සැපයෙනු ඇත.

18 වගන්තිය

1. පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයෝ, තත් සම්මුතියෙහි ඇතුළත් විධි විධාන ක්‍රියාවට නැංවීම පිණිස තමන් විසින් සම්මත කොටගත් ව්‍යවස්ථාමය, අධිකරණමය පරිපාලනමය හෝ වෙනත් ක්‍රියාමාර්ග හෝ පිළිබඳව සහ ඒ සම්බන්ධයෙන් අත්කර ගත් ප්‍රගතිය පිළිබඳව වාර්තාවක් ;
  - (අ) අදාල රාජ්‍යය සඳහා සම්මුතිය ක්‍රියාත්මක වූ දින සිට වර්ෂයක් ඇතුළත සහ
  - (ආ) ඉන් පසුව අවම වශයෙන් සෑම සිව් වසරකටම වරක් සහ කමිටුව එසේ ඉල්ලා සිටින සෑම විටම, කමිටුව විසින් සලකා බලනු පිණිස එක්සත් ජාතීන්ගේ මහ ලේකම්වරයා වෙත ඉදිරිපත් කිරීමට ප්‍රතිඥා දෙති.
- 2 තත් සම්මුතිය යටතේ වගකීම් ඉටුකර ඇති ප්‍රමාණය කෙරෙහි බලපෑ සාධක සහ දුෂ්කරතා වාර්තාවේ සඳහන් කිරීමට පිළිවන.

19 වගන්තිය

1. කමිටුව තමන්ගේ ම පවිපාරිමය නීති සම්මත කරගනු ඇත.
2. කමිටුව දෑ අවුරුදු නිල කාලයක් සඳහා සිය නිලධාරීන් තෝරාගනු ඇත.

20 වගන්තිය

1. තත් සම්මුතියෙහි 18 වන වගන්තිය ප්‍රකාර ඉදිරිපත් කැරෙන වාර්තා සලකා බැලීම පිණිස කමිටුව අවුරුදු පහා වරකට සති දෙකකට නො වැඩි කාලයකට රැස්වනු ඇත්තේය.
- 2 කමිටු රැස්වීම් සාමාන්‍යයෙන් එක්සත් ජාතීන්ගේ මූලස්ථානයේදී හෝ කමිටුව නිශ්චය කරන වෙනත් පහසු ස්ථානයක හෝ පැවැත්වෙනු ඇත්තේය.

21 වගන්තිය

1. කමිටුව, සිය ක්‍රියාකාරකම් පිළිබඳව ආර්ථික සහ සාමාජීය මණ්ඩලය මගින් වාර්ෂිකව එක්සත් ජාතීන්ගේ මහා මණ්ඩලයට වාර්තා කළයුතු වන අතර පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන් වෙතින් ලැබුණු වාර්තා හා තොරතුරු විමර්ශනය පදනම් කොටගෙන යෝජනා සහ පොදු නිර්දේශ ඉදිරිපත් කිරීමට ඊට හැකියාව ඇත්තේය. එබඳු යෝජනා සහ පොදු නිර්දේශ, පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන් ගෙන් පලවූ යම් අදහසක් වොනොත් ඒවාද සමඟ කමිටුවේ වාර්තාවට ඇතුළත් කළයුතු වන්නේය.

2. මහ ලේකම්වරයා කමිටු වාර්තා, ස්ත්‍රීන්ගේ තත්වය පිළිබඳ කොමිසම වෙත එහි දැනගැනීම පිණිස යැවිය යුත්තේය.

22 උගන්විය

තත් සම්මුතියෙහි ඇතුළත් වීඩි විධාන කිසිවක් සිය විෂයය ක්ෂේත්‍රයට අයත් වනවිට ඒවා ක්‍රියාත්මක කිරීම සලකා බැලීමේදී ඊට සහභාගී වීමට විශේෂිත ආයතනවලට හිමිකම ඇත්තේය. සම්මුතියෙහි ඔවුන්ගේ විෂයය ක්ෂේත්‍රයට අයත් කොටස් ක්‍රියාත්මක කිරීම පිළිබඳව වාර්තා ඉදිරිපත් කරන ලෙස විශේෂිත ආයතනවලට ඇරයුම් කිරීමට කමිටුවට පිළිවන.

VI කොටස

23 උගන්විය

- (අ) පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයක ව්‍යවස්ථාවන්හි ; හෝ
- (ආ) එකී රාජ්‍යය සඳහා බලපවත්නා වෙත ඕනෑම අන්තර්ජාතික සම්මුතියක ගිවිසුමක හෝ ප්‍රතිඥාවක; ඇතුළත් ස්ත්‍රී පුරුෂ සමානාත්මතාව සාක්ෂාත් කර ගැනීමට වඩාත් හිතකර කවර හෝ වීඩි විධානයකට තත් සම්මුතියෙහි ඇතුළත් කිසිවකින් බලපෑමක් නැත්තේය.

24 උගන්විය

පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයෝ, තත් සම්මුතියෙන් පිළිගෙන ඇති අයිතිවාසිකම් මුළුමනින් සාක්ෂාත් කර ගැනීම අරමුණු කොටගත් සියලු අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ජාතික මට්ටමෙන් ගැනීමට එකඟ වන්නාහ.

25 උගන්විය

1. තත් සම්මුතිය සියලු රාජ්‍යයන් විසින් අත්සන් තබනු පිණිස විවෘතව පවතිනු ඇත්තේය.
2. තත් සම්මුතිය තැන්පත් කොට තැබෙන ආයතනය ලෙස එක්සත් ජාතීන්ගේ මහ ලේකම්වරයා නම් කරනු ලැබේ.
3. තත් සම්මුතිය සපථ කිරීමට යටත්ව සපථ කිරීමේ ලියකියවිලි එක්සත් ජාතීන්ගේ මහ ලේකම්වරයා භාරයේ තැබිය යුත්තේය
4. තත් සම්මුතිය සියලු රාජ්‍යයන් විසින් පිළිගනු ලැබීම සඳහා විවෘතව පවතී. පිළිගැනීමේ ලේඛනයක් එක්සත් ජාතීන්ගේ මහ ලේකම්වරයා වෙත තැන්පත් කිරීමෙන් පිළිගැනීම ක්‍රියාත්මක වන්නේය.

26 උගන්විය

1. එක්සත් ජාතීන්ගේ මහ ලේකම්වරයා වෙත ලිඛිතව කරන දැනුම්දීමකින්, කවර හෝ පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයකට කවර හෝ අවස්ථාවක මේ සම්මුතිය සංශෝධනය කරන මෙන් ඉල්ලීමක් කිරීමට පිළිවන.
2. එබඳු ඉල්ලීමක් සම්බන්ධයෙන් ගතයුතු කිසියම් පියවරක් ඇත්නම් එකී පියවර එක්සත් ජාතීන්ගේ මහා මණ්ඩලය විසින් තීරණය කරනු ඇත්තේය.

27 වගන්තිය.

1. සපථ කිරීමේ හෝ පිළිගැනීමේ හෝ විසිවැනි ලේඛනය එක්සත් ජාතීන්ගේ මහා ලේකම්වරයා වෙත තැන්පත් කළ දිනට පසු 30 වැනි දවසෙහි සිට තත් සම්මුතිය ක්‍රියාත්මක වන්නේය.
2. සපථ කිරීමේ හෝ පිළිගැනීමේ 20 වැනි ලේඛනය තැන්පත් කිරීමෙන් පසු තත් සම්මුතිය සපථ කරන්නා වූ හෝ පිළිගන්නා වූ හෝ සෑම රාජ්‍යයක් සම්බන්ධයෙන් ම සම්මුතිය බලාත්මක වන්නේ ස්වකීය සපථ කිරීමේ හෝ පිළිගැනීමේ ලේඛනය තැන්පත් කළ දිනට පසු 30 වැනි දවසේ සිටය.

8 වගන්තිය

1. සපථ කිරීම හෝ පිළිගැනීම හෝ සිදු කැරෙන අවස්ථාවේදී රාජ්‍යයන් විසින් ඉදිරිපත් කැරෙන කොන්දේසි එක්සත් ජාතීන්ගේ මහ ලේකම්වරයා විසින් භාරගෙන සියලු රාජ්‍යයන් වෙත යැවිය යුත්තේය.
2. තත් සම්මුතියෙහි අරමුණට සහ පරමාර්ථයට පටහැනි කිසිදු කොන්දේසියකට අවසරය නොලැබෙනු ඇත.
3. එක්සත් ජාතීන්ගේ මහ ලේකම්වරයා වෙත ඕනෑම අවස්ථාවක කැරෙන දැනුම් දීමකින් කොන්දේසි ඉවත් කර ගත හැකිවන අතර ඔහු විසින් සියලු රාජ්‍යයන් වෙත ඒ බව දන්වා යැවිය යුතු වන්නේය. එවැනි දැනුම්දීම් ඒවා ලැබුණු දින සිට ක්‍රියාත්මක භාවයට පැමිණෙයි.

29 වගන්තිය

1. තත් සම්මුතිය අර්ථ නිරූපණය හෝ භාවිතය හෝ අරභයා පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන් දෙකක් හෝ ඊට වැඩි ගණනක් අතර හටගන්නාවූ ඕනෑම ආරාධුලක් සාකච්ඡා මගින් විසඳා ගැනීමට නොහැකි වූයේ නම්, එක් පාර්ශ්වයක ඉල්ලීම අනුව, බේරුම් කිරීම සඳහා යොමු කළ හැක්කේ ය. බේරුම් කිරීම සඳහා ඉල්ලුම් කළ දින සිට හය මසක් ඇතුළත බේරුම්කාර සංවිධානය පිළිබඳව එකඟත්වයකට පැමිණීමට පාර්ශ්වකරුවන් අසමත් වුවහොත්, පාර්ශ්වයන් ගෙන් කවරකට හෝ ආරාධුල, අන්තර්ජාතික අධිකරණයේ ව්‍යවස්ථාවට අනුකූල ඉල්ලීමක් මගින්, අන්තර්ජාතික අධිකරණය වෙත යොමු කළ හැකිය.
2. තත් සම්මුතිය අත්සන් තබන හෝ සපථ කරන හෝ අවස්ථාවේදී හෝ එය පිළිගන්නා අවස්ථාවේදී හෝ මේ වගන්තියෙහි අංක 1 ඡේදයෙන් තමන් බැඳී නොසිටින බව ප්‍රකාශ කිරීමට කවර හෝ පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයකට පිළිවන. සෙසු පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයන් එවැනි ඉල්ලීමක් කළ පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයක් සමඟ එකී ඡේදයෙන් බැඳෙන්නේ නැත.
3. මේ වගන්තියේ දෙවැනි ඡේදයට අනුව කොන්දේසියක් ඉදිරිපත් කර ඇති ඕනෑම පාර්ශ්වකාර රාජ්‍යයකට කවර හෝ අවස්ථාවක එක්සත් ජාතීන්ගේ මහ ලේකම්වරයා වෙත දැනුම් දීමෙන් එකී කොන්දේසිය ඉවත් කර ගැනීමට පිළිවන.

30 වගන්තිය

තත් සම්මුතිය, සමාන යථාභූත, අරාබි, චීන, ඉංග්‍රීසි, ප්‍රංශ, රුසියානු, සහ ස්පාඤ්ඤ භාෂා පිටපත් සමඟ එක්සත් ජාතීන්ගේ මහ ලේකම්වරයා වෙත තැන්පත් කළ යුත්තේය.